

Выходитъ во Львовъ що Середы и Суботы (кромѣ рускаго санта) о 4 55 годинѣ по полудни. Литер. коло тес. «Бібліотека наизнам. познаній» виходить по 2 числа аркушъ кожного 15-го въ посвѣдѣ для каждого мѣсяца.

Редакція, администрація и экспедиція подъ Ч. 15 писца Галицкаго.

Все листы, посыпки и рекламиаціи належать пересыпти подъ адресою: редакція и администрація «Дѣло» Ч. 15 писца Галицкаго.

Рукописи не засвергаются только на впереди застегнутые.

Подлинное число стоитъ 10 кр. а. з.

Дѣло

РЕКЛАМАЦІИ.

Для 1 и. с. карта зостала урядово оголошена тарифъ класифікації чистого доходу зъ одного морга грунту для Галичини стъ вел. кн. крак. посля ухвалы центральної комісії регуляції для грунтового податку, якъ такожъ оголошено въказъ сумъ чистого доходу громадъ, класифікаціїхъ дистриктовъ, шинувковыхъ поєтбъ въ цѣлого краю на постставъ остаточныхъ ухвалъ тонкъ центральної комісії. Термінъ (речицень) до вношення рекламиацій противъ результатовъ класифікації разпочався стъ днімъ 1 и. с. марта с. р. и тривав посля дотеперь обовязуючихъ законівъ (зъ 6 цвітня 1879 ч. 54 и зъ 28 марта 1880 ч. 34 В. з. А.) 45 день отже до 14 цвітня 1881, с. с. включно до четверга передъ нашою цвітною неділею. Однакожъ посля нового закона вже ухваленого въ палатѣ послівъ для 13 (25) лютого має сей термінъ продовжитися до кінця мая (нов. ст.) 1881, але при той знесено признаніе въ давнійшому законѣ право правительства, приводити въ поодинокихъ случаахъ на продовженіе терміну рекламиації. Термінъ рекламиацій по кінець мая 1881 буде отже непродовжальнимъ и всѣ рекламиації по той часъ внесенихъ останутся безъусловно неуважаемій. Право рекламиації має такъ кождый поодинокий властитель грунту зъ особна якъ въ цѣлому громада и дворскій обшары, а то не лише взгледомъ власніхъ, але такожъ взгледомъ чужихъ грунтівъ. Сей послідній взгледъ особенно важный для грунтівъ въ прибрежнію до другихъ несправедливо, за високо заклісаніхъ. Рекламиації можна: 1) задля хибного зашидання властителя, 2) задля хибного обчислення поверхности (площина грунту), 3) задля похибокъ въ обчисленію, 4) задля хибного означення поодинокихъ грунтівъ, якъ обовязанихъ до оплаты податку грунтового, або якъ вольнихъ отъ того податку, 5) задля хибного зашидання въ тарифѣ класифікації (пр. що грунти зашидано до завищеної класи). Рекламиація слідує вносити або до ураду громадскаго або до староства, розумівши сию собою, по рускі. Не будемо близше застаповити падъ способами рекламиації, а поручасмо въ той взгледъ по разъ другій всѣмъ интересованимъ видану во Львовѣ книжочку: «Новый податокъ грунтовый», написанъ Харко Тарашъ (Цена 30 кр. достати можна въ редакції «Батьківщини»), — въ котрой книжочкѣ знаходяться потребній поясненія и взоры до рекламиацій.

Мы толькъ еще разъ звертаемо увагу всѣхъ на превелику важность рекламиації. Такъ якъ мы въ «Дѣло» вже достаточно пояснили, якъ то у насъ переводилось нове катастрованье, и мы указали тій розвѣчъ несправедливості дотыкаючихъ нашъ народъ, то мы не потребуемъ теперъ на ново повторятися. Рекламиація вчасно и основно вношений можуть хоти въ часті усунуть тій такъ резкій несправедливості. Якъ блудно переведено у насъ катастрованье, на доказательство якъ послужить голосъ одного дослователя, «Слаз»-у (N. 50), который въ свій громадъ на 97 (индивидуальнихъ) аркушахъ посвѣдана знайшовъ лише 9 згідніхъ стъ правдою, вѣль проч 88 такъ нестѣрїй и блудно висловивши, «що треба особно студії, щобъ перевіряти рекламиації». «Одного селянина —

нише сей дослователь, — котрый посвѣдали 6 морговъ, записано якъ посвѣдателя 24 морговъ и т. д. Доволѣ погланути на стосы аркушівъ посвѣдана съ блудними назвами и датами, где цифри становлячі урадовий документъ суть по колику разовъ перечеркненій, перезаписаній, поподкрислій и т. д., щобъ усомнитися о можливості реорганізації економічної сего краю».

Тожъ еще разъ, звертаемо увагу на важность рекламиації. Часть зазначеній для рекламиації есть взгледно даже короткій, а несвѣдомості и необоротливості нашого народа въ оборонѣ своїхъ интересовъ есть еще дуже велика, щобъ можна обйтися въ той случаю безъ взаїмного поученія, заохоты, порады и підмоги. Такъ якъ нова реформа податку опирається не на процентовій засадѣ, але на засадѣ контингентовъ и на репартиції податкового контингенту, то кожде запідбанье рекламиації въ случаю завищованія оцінення селянськихъ и приходскихъ грунтівъ, а занізького оцінення другихъ, іменно дворскіхъ грунтівъ, потагие за собою подвійне збільшеніе тягару. Спільноти нашихъ интересовъ есть тутъ самою природою указаніа. Звертаемо увагу, що и приходский грунта обнітій тою податковою реформою, що именно бѣть обчисленія доходу тихъ грунтівъ буде задежати дальніе висаженіе самихъ приходовъ. Народъ нашъ потребує въ той хвили свѣтлого проводу. Розуміяте, якъ во всѣхъ подобныхъ случаяхъ дѣйствій потребъ, такъ въ теперъ мовчать спокійно. Намъ жежъ слідує стояти на сторожі жизненныхъ интересовъ нашого народа. Булобы найбільшійше, єслибы наші священники въ порозумініо съ свѣтлыми ірацикіями взяли дѣло рекламиації селянськихъ и приходскихъ грунтівъ въ свои руки и спільними силами въ дотичаючихъ громадахъ перевели рекламиації. Особено треба остерегати народъ передъ покутними писарями, котрій певно схочуть використати зъ сені пори, а при той часъ інвѣжествомъ можуть наразити селянъ на неоткладовани страти. Тожъ бачностъ, бѣться зачусу до працї!

По вѣчу.

I.

Безперечно подвілюють всѣ Русини наше переведеніе, що вѣче не належить уважати остаточною цѣллю, але лише средствомъ, котримъ доперва дальша цѣль осигнутия має. Не можна отже о нѣмъ споминати, якъ о фактѣ, котрый вже може до исторії належати, але протинно, треба дальше наше поступаніе оперти на дослідженія, зробленыхъ на самбѣ вѣчу и на революціяхъ, принятыхъ на нѣмъ затверду постставу нашого дѣлана на будуще. На обывахъ потішуючихъ треба скріпчати силы и избирати надѣї, але похибки наші и провини мусимо — и то скоро — усувати и направляти.

Завсідь то добре, що Русини висказали тамъ, якъ николи, свій жаданіи и потреби, духъ въ краю немало ожидала, въ то більше показалось, що Русинамъ не бракує силъ, толькъ що були дотеперь наразиковани непорозумініями, враждою и т. д.

Теперъ насукаєши пытанье: що даліше? Чи маємо задоволитися успіхами

івча и сидѣти, загнувшись руки, якъ то у насъ завсідь до нинѣ діялося?

Не по першій бо разъ, хотій може не таїть рѣко и отверто, висногідами мы наші кривди, майже що року при рѣжніхъ нагодахъ обговорювано наші потреби, але на той же все кінчилося.

На скаргахъ вираздѣ не бракувало, мы скаржились, однакожъ не таїть, где потреба, не до висшихъ властей, якби належало. Ми розводили жалѣ нашій днівницяхъ, а коли тоє сталося, вдавалисі намъ, що мы уже обошили наші висновили.

Не браковало такожъ на красныхъ проектахъ; але до дѣла мы не поступали, або оставали на половинѣ дороги. Чиже и нинѣ такъ позбутати? Тогда и вѣче позбутали пустоціїтъ, подобно икії наші занеслими давнійши.

Нинѣ не ліши феск. Скаржимо и. пр., що урядники Поляки видають терміна для Русинівъ въ рускі світ, або що икіїсь тамъ парохъ латинський говорить своимъ парохіянамъ: Wolisz rоjse do chlewa jak do cerkwi. Але чи подасть кто доказане вискарженіе, хотібы до консисторії, щобъ хоти таї могла починити дальший кроки? Скарги, розумівся, повинні подавати той, кто ихъ въ силѣ удовбднити.

Скаржимося такожъ на несправедливіє переведеніе конскриції, и въ «Дѣло» ставите заштатне до нашихъ послівъ: чому они не інтерпелюють пана министра? Чи дні виа про таї надъужити, икії дѣялися? Чи виданъ може такій інструкції? и т. д.

Що наші послы черезъ довшій часъ не інтерпелювали министра, причиня въ той, що інтерпелювати не легко. До інтерпеліації, щобъ ібели регулемиши буда до отчитанія допущена, потреба 20 підписівъ — три послы вже для того отже інтерпелювати не можуть. Кто же подпише? Нѣмцѣ въ лівицѣ трудно, бо они робили где инде а ізвѣтъ въ Вѣдні то саме, що Поляки въ Галичинѣ. Зъ правице зновъ никто не подпише, бо не схоже дражнити Поляківъ. А хотійбы нашимъ посламъ удалось абрати доста точне число підписівъ, легко можна бѣгадати, що на інтерпеліацію написану въ загальнікахъ, не иши булавы отпогіді.

Міністеръ сказавъ, що інструкцію для всіхъ країнъ видавъ одну и туї саму, що о надъужитихъ кромѣ въ днівникахъничого не віда, а скоро дойдуть икії до его вѣдомості, и доводній збетанутъ, бѣль ве усуне а винихъ укара.

Можна такожъ бѣть министра — що єще гірше, таку учути отпогіді: Я зашижу въ той дѣлѣ въ Намѣтництвѣ, а въ оттамъ отпогідженіо, що тамъ нема ілїду, щобъ икії надъужити були виска ржені.

Коли тіи, що доносили до днівника вѣчъ, бѣтакъ передъ комісією смѣло не виступити и факти не будуть удовбдній, тогдъ скажутъ, що все ложь и клювіта, а інтерпеліація позбутане безъ палідства.

Такъ и інтерпеліація не поможетъ, где нема узасадненіяхъ вакаленъ и удовбдній фактивъ. На многожъ, пытаючи, у насъ подбінъхъ выпадкіи виплинути вискаржені, и чи на много въ нихъ по дадутисі доказы? Скарги въ часописахъ, або въ телеграми, то єще не доводы.

По той причинѣ вже пера разъ вѣчніи голоси: Годи наїдати и плакати по часописахъ, а чи братися до дѣла.

Предплатна «Дѣло» стоить:
на цілий рікъ . . . 8 зр.
на півъ року . . . 4 зр.
на четверть року . . . 2 зр.
за літ. «Бібліотека» за одинъ звіт:
на цілий рікъ 12 зр., на півъ року 6 зр.,
на півъ року 3 зр., на четверть року 1-2 зр.

Предплату наложити пересыпти франко (найлучше поштовымъ пересыпомъ) до Адміністрації час. «Дѣло».

Оголошенія приймаються по цій 6 кр. въ вѣтъ одній строчки печатної. Рекламиації неопечатана вільний вѣтъ порта.

Кто хоче икії ванедбанду справу поправити, той мусить застаповити наль притинами вѣдо и наль способами, якби вільму зарадити?

Здавалося, що мы познали тепер притини нашої немоти, але оно ино такъ здавалося; бо хотій сказано на вѣчу: притина нашого небітрадного стану єсть неприхильність правительства, а потімъ наша класиа рѣвнодушність, дезорганізація, а въ тога непорадибість: не признано однакожъ, где лежить притина тон рѣвнодушності, дезорганізації и непорадності нашої? А що гірше, при той же вѣчнѣ появляються и голосяте мініїнія, котрій наль іаново въ нечинність укольців або въ непрактичнихъ доро гахъ зодержати готовій; и власне о тыхъ то мініїнъ будемъ говорити.

Що на прихильність правительства рускатися и віжна, мы, наученій вільнимъ дослідомъ, пересыпчиліся и познали, що власне Русини тымъ найбільше гришили, що замѣтъ братися до працї и помагати собї самимъ, они, загнувшись руки, сидѣли, бо майже цѣлу свою наль покладали на правительство.

Що до організації освідчилі резолюцію на вѣчу, що вѣтъ тепер всі Русини Галичини и Буковини якъ одній вардъ виступати будуть.

Давно Богъ, щобъ такъ було, около чого «Дѣло» уже вѣтъ року працює, бо то єдина дорога, щобъ вийти въ непорадності; але то булави политика більше на вѣчѣ, котра вновъ на бітогідній політицѣ внутрійший опиратися мусить. Чиже можна сподівати, щобъ прійшло до творческій на обохъ напрямленахъ, коли мы въ тога до нинѣ єще ничъ не видимъ? Чи можна надѣятися, що алагодиться вражда, а настане більша толеранція мініїнъ противниківъ, якъ то єще до недавна практиковано, що власне мініїнъ для непорадності до рѣвнодушності приводило?

Сама однакожъ згода що до дѣлана на вѣчѣ не достаточна, ту єще треба неутомимо працї, и то сполученими силами. Згода и працї въ добре арозумідь интересъ народній, то єдиний нашъ ратунокъ, о чимъ піднійши. Ту належить застаповити наль гдєнкими висновами, о якихъ вже више вспомінулись, що они могли бы на ново статися поводомъ до откіуванія въ загненими руками.

Стеб. Качала.

Гербъ «подвійної крейдки».

Коли були дати статистичні, всімъ доступній, на якихъ описанія виснови статті «Подвійна крейдка» о скриаджено галицькихъ селянъ черезъ катастральний машинізмъ не були більше якъ достаточні, щобъ переслідити всіхъ людей доброй волї, — то моглибы сего доварити стратегія, якою ухописло піліхетско-польське сторонництво почувавши до вини въ той цѣлі, щобъ сумис враженіе фактівъ той же статті поданыхъ по можливості бодай на хвилю затерти. Отото, замѣтъ виступити єсть об'єктивними вакидами, або коли вже тыхъ дастъ Богъ, — по старій але доброй радѣ «її тасціз», благородно зможчати, вислано противъ наль на герці Gazet-y Narodow-y, очевидно въ уваги на зближаючіся вибори послали въ львівському и кособіскому виборчому округу, вади котрыхъ ізъ такъ важливій для виборцівъ спрагъ ізъ поштової грунтової, узано за крієтній, бодай наль хоти ланіль зеть на хвилю перекричати, анизъ мончаніємъ призначатися до вини. Словночи принату на себе задачу, Gazeta Narodowa

obejmująca часть dnia, kiedykolwiekże dzień dobry
tylko zbyt dawna sławnego słownika
doskonałych wyrażeń epitetami i czesno-
stwami zbyt rodzi takich: Trzeba było
przewrotnością autora zasutowanych ar-
tykułów Dila, aby dla podbarzania wło-
ścian przeciw szlachcie, twierdzić, że szlachta
starała się uwolnić od ciętarów, a zwalio-
je na włościan! (N. 40 z. 19 c. n.). Pi-
sząc o opodatkowaniu w Dilie nie ma po-
jedzień o rozkładzie podatków (ibid.). Zaiste,
trzeba być wściekły m albo ostatniego
rzędu szalbierzem, aby obwoływać, że
Polacy zgubiły, zniszczyły chłopa ru-
skiego dla nabicia własnej kieszeni... jak
gdyby to, co russkiego chłopa dotycza, nie
dotykało polskiego, i jak gdyby Polakom
szło także o zgubienie, zniszczenie chłopa
także polskiego (N. 41 z. 20 c. n.). —
Nazajutrz na żądanie (ibidem) - Wezoraj
odparliśmy zarzuty Dilę co do podatku
gruntowego..."

Думлю ю, що та така сильна, таємна сила, якій самодовірія конфедерації були попереджені основною, подавляючою настільки, що навіть відмінніх як „Ділінг“ дати відповідь? Але ю, где там! Ця критика першого дня (18 с. м. N. 39) обговорювалася на зачитування нашого цитату з брошюри п. Ястржембського (котру Gaz. Nar. привели як „wywody kóli polskich“): „dopuszcili by się zbrodni na naszej ojczyźnie, aby jeszcze nałożył choćby najmniejszy ciężar na nadającce majątki ziemskie“, — і також трагічною апострофі до нас: Jakież wyzyskał te słowa autor Dila? Сzy może przedstawił, że co się tyczy „dób ziemskich“, „majątków ziemskich“ pod względem podatku gruntowego — to tyczy się oraz gruntów włościąuskich, że szlachta polska, swoich broniąc majątków broni w tej sprawie oraz majątków ścinuskich? Противно...

То „przeciwnie“ есть „в очах Га-
нчика“ великим виною, а тыль же
самомъ, що мы виний, что представи-
лисьмъ ничого иного, исти, только изъ
фотографічной отрасли гадки „kol pol-
skich“ черезъ п. Ястржембскаго выскажаній?
Що жъ мы виний, что п. Ястржембскій
выходиць въ упаги, „że coѣby siѣ stalo,
gdyby wiѣksza posiadłość przeszła w nie-
polskie ręce? Kogobу wybierano wtedy do
Rad powiatowych, do Sejmu, do Rady pa-
ństwa? Jakiež z takich wyborów bylyby
skutki?“*) выразно выточилъ и то безъ
найменований до того раціи, прощесть отъ
сторонъ польскихъ бѣльшихъ посыда-
тельни земель противъ галицкихъ, такъ
подольскихъ яѣ и рускихъ селянъ, и не
изъ члвчишой, испольской кишней, але
ибо и бѣль найменований двоячности изъ
„franckich“ кишней галицкихъ „włościan“,
якоже словомъ польскіиъ компатріотамъ
шукати и самъ шукава гропши, потрібни-
ми для обрадоташн „majatków ziemskich“,
„grundów dworskich“, „obszarów dworskich“.
Чинъ Gazeta Narodowa хоче, чтобы мы
зашлаши гадки изъ друкованой, ко-
аждому доступной книжѣ, такъ ясно выно-
сідженій? И для якої цѣли? Щобы „Ko-
la polskie“ представити раптомъ, яко най-
цикрайніихъ приятелейъ тыхъ самыхъ
селянъ, которыхъ некрою хотить „Koła“
подѣлтиши и чтобы компатріоти п. Я.
Ястржембскаго допомочи до выбору въ се-
лецкой куріи львовскаго округа?

Чи жъ не правда? Шкода, шкода, що умерътьть такої невыгодной хвили депутатанія сельской кури львовскаго округа! Шкода привезъ до polskich i russkich w³oszcan "бульбзы" могътъ сюжъ за 4 роки вистави на колку жить до пошыхъ налборън и Gazeta Narodowa сказа, съ референтомъ пѣдкомитету педаткіонного п. Дзедушинськимъ „nie mia³aby byta (Nr. 41.) bronie chłopu ruskiego wbrew „Dila“, bo ten chłop tak само кощ з кощи наaszzej, jak chłop polski, jak ksiêdz, jak szlachcic polski, z me pomyœto dobre tylko de bezboznej agitacjy!...“

Округъ агаданы, таъшъ нещадно
мотивованыи эпострофы пробуждала Gaz.
Nag. изъ агаданбъя первымъ выступиъ за-
бити наше и нашъ донбъдъ на „лесахъ“
перепрощавшемъ изреченно: „to niskie
cazacowanie lasu miało mieć miejsce w Tarnopolskiem (gdzie lasu pracie niewiały)“
Наші читатељи пишуть, що губъ Терно-
вильському району, о котрого ту очевидно
роходитесь, в до котрого належать такожъ
звістні поезії вихідців Галичини,

есть хлебъ выше 1 миллиона марокъ! Мабуть, и Gaz. Nat. черезъ почъ до- вѣдаєтъ о тѣмъ, бо вже изъ другогъ вы- ступи (№ 40) на перекрѣпь своему вѣ- рашному аргументу призвалъ вуще- ствованіе лѣса изъ Тернопольскому району, а гедичевъ съ тѣмъ неизыбдимымъ фактомъ, вытекаюше противъ насъ, такій иной подавляющій таранъ: *Jekeliuby wela- chia istotnie starala się o zniżeniu obla- wiania lasów*, то тенъ јесzcze nie kwalifikuje się do włościanuskie gruntu. Низаку о

opodatkowaniu w „Dile” nie ma pojęcia o rozkładzie podatków. I zasortowane nauczycielskie pieniężny „atakują” finansowo-politycznymi wykładowcami: Podatek gruntowy rozkłada się według oszacowania grantu (wolna, epoka良心na prawa! oczywiście odwołuje się i my chętnie, że tego aktem, takimi teraz nasz przewodniczący, dawno wykonał): więc gdyby się nawet zdarzyło, że pewien grant został niesłusznie niżej oszacowany, to jeszcze tem niezwalono ciężar na inne grunta, słusznie oszacowane! (Znasz, „!“ jest to nie przez nas, ale przez samą Gax. Narytua, polskiego, i male natynko wyprodukowanego aburdonu dodała pererekonużonej siły.) Gdyby istotnie dochód z lasów w Tarnopolskim rajonie był 2 lub 3 kroć wyżej oszacowany, niż obecnie to uczyńiono, toby jednak włościanie tam płacić ten sam podatek, jaki obecnie płacić będą, a tylko ogólną sumę podatku gruntowego płacić Galicye większą o tyle, o ile oszacowanie lasów wyższe ustanowiono t. j. szlachta płacićby więcej, a włościanie ani o grosz mniej.” Dixit, et salvavit animam nobilis Poloni.

Наші читателі можуть пересицьдти
тися въ третю нашої статії на цифрахъ,
котрыми той gross, о якой сказане чрезъ
вніжнє ошадованія лѣса платити будуть бѣльше, — дасъть точно обчисле-
но, — о цѣлості цѣлого того послѣднаго
выстрилу, який знайшла Gaz. Narod. въ
своемъ науковомъ арсеналѣ. Для понятія
Gaz. Nar. можно операциія арифметична
такія величіни цифрами траха за пре-
труды. Для еи ужитку подамо прикладъ
изъ малыхъ круглыхъ цифрахъ. Нехай,
и. пр. головная цифра грунтового податку
для Австріи, — котрои высокодѣль уста-
влюющій не па податкѣ катастру, а от-
вѣдно до потребъ державнаго бюджету,
зиносить: 120 зп. А контрибуентъ, кото-
рый ту цифру покрыти мусить, нехай
буде двохъ: панъ и хлопъ, маючі оба
равній общары грунту. Приходитъ новый
катастеръ и допустимъ, шо ошадованіо
грунты обогъ справедливо: панъскій на
500 зп., хлонскій на 500 зп.; оба разомъ
на 1000 зп. Щобы въ тозо добуті жада-
ду головную суму податкову, вышаде стопа
податкова (посля формулы: $x = \frac{120 \times 100}{100}$)
— 12%, значить панъ заплатить податку
60 зп., хлопъ — 60 зп. Теперь жеожъ
помимъ ешентуальности, Gaz. Narod.-оюо
допущену, шо хлопа ошадованіо „справа-
дливо“, отже зиногъ на 500 зп., а толькъ
панъ „nieslusznio zniżono“, примѣромъ
о 400 зп., такъ шо его грунтъ принятъ
изъ катастру съ доходомъ лишь 100 зп.
Бюджетъ державны очевидно не есть
такія лагодный, якіи п. министеръ скар-
бу: быть мусить мати своихъ 120 зп.
ани о грбъ менше. Коликъ цѣлый ка-
тастеръ теперь представляе толькъ суму
 $500 + 100 = 600$ зп., то стопа процен-
това по той самой формулы мусить вы-
насти $= \frac{120 \times 100}{600} = 20\%$. А тогды випла-

Чи арифметика Gazet-i Narodow-ої
чітко відповідає цим позиціям?

Загальний збори

Дні 2 і 3. марта відбулися відкриті збори товариства „Просвіта“ в Львові. Членами зборів було присутніх близько 100 представників львівської інтелігентності.

геници, а также значение число синтезации
и комъюнкъ сельськъ. О год. З съ по-
лудия открыть вборы голова товарищства
проф. дръ Омелианъ Огоновскій отпомѣн-
ною, съ глубокимъ чувствомъ патріотич-
наго ныголошеною промовою, изъ которой
указали на высокую задачу товарищства, на
великую вагу народного элементу изъ на-
шего житія и ровною народнізмъ, на тѣ-
му виць можи рускою интеллигентію а-
рушинъ сельськостномъ и теплыми словами
загрѣть вѣхъ до дальнішии працѣ на
развѣ вытычной дорогѣ просигты и здви-
женія народа.

По тоймъ представицъ секретарь товариства проф. Гр. Цеглинецкій спрапо-
данье ѹ з дѣятельности центрального вѣ-
домства за чисть 1 вересня 1879 до 31
руднин (печатно оголошене) и за дальшій
часть ажъ до днія зборій, касікъ товари-
ства проф. Петро Огоновскій представицъ
стань класу, а економъ товариства проф.
Земанъ. Засіданніе обговорює сприянство

за тойже часъ отъ 1 переснія 1879 до 31 грудня 1880. Зъ того загальнаго справо-
вданія поданыи головнѣйшіи точки. Въ
згаданій часъ побольшилося товарищество
о 200 членовъ, изъ большей части учите-
льщъ и селянъ. Центральный выдѣлъ
выдастъ за той часъ 9 книжечокъ, а и-
менно 8 популярныхъ. (1. Исторія Руси,
И. Нечуя ч. II. 3.000 примѣрникъ; 2.
Календарь „Просвѣты“ из р. 1880. 1.200
прим., 3. О користѣбѣ учитю неужит-
котъ, написанъ И. Н. 2.000 прим. 4. На-
доеніятахъ. Кааки А. Переописка. 2.000 пр.,
5. Исторія Руси. Часть III. Александра
Бариніевскаго. 3.000 прим., 6. Календарь
„Просвѣты“ из р. 1881. Укладу В. Лу-
кича 1.500 прим., 7. Цвѣаръ Іосифъ II
и народъ рускій. А. Таничевича. 1.200
прим. и 8. Наша — душа изъ господар-
ствъ, написанъ Іосифъ Бариніевскій.
2.000 прим.) и одну книжечку научную
„Непропаща сила“, дра Ивана Пулюя въ
300 прим.

Понеже магістратъ, а вглядю На-
мѣстництво зборонило товариству коми-
сому розпродажу книжокъ чужого выда-
ни, пригожихъ для просвѣты народної,
протоє мусѣло товариство залишити тую
комисову розпродажу и заразомъ остато-
чно замагодити всѣ дотyчацій справы стъ
своими комисантами, що отевидно вима-
гало много працѣ, тымъ менше вдячної,
що на вѣзъ не видно, а чисто манипу-
ляційної, особливо въ стороны економа-
ту товариства. Успiя центрального вы-
ѣзу, чтобы виїзднати концепсю на кни-
жки; А. Гладиловича; Сестра, М. Волчк;
свка; Історія Руси. Тік дата показує
каки книжки найбóльше вже розши-
межи народомъ.

дку, щоби вийтити концепцію на лін-
гарнію, осталися безуспішними, понеже
намістництво не хотіло увійти жада-
ної концепції. Въ загалѣ исторія попу-
лярнихъ книжокъ „Просвѣты“ и ихъ
статутами указаного розширенія показує,
що правительственныйій сферы сколько мож-
на стягнути перепони изъ ширено пі-
томої просвѣти межи рускимъ народомъ.
Мы ского часу відщали изъ „Дѣлѣ“, икъ
жандармерія и тернопольське староство
були забрали у одного учителя и у где-

ихъ селищъ неправно мѣжъ инишими
такожъ и выданіи „Просвѣтъ“ и доперша-
ть наслѣдство рекуреу ихъ навадъ звер-
нули. Переходиши до дальшои внутренной
дѣятельности товарищества подносять спра-
вованье успѣшиу дѣятельность філій
товарищества и починеній приготовлені,
щобъ ихъ дальшій развой черезъ устро-
ваніе бѣгитобъ, музикалько-декліматор-
скихъ вечерницъ, закладаніе читаленъ
и т. п. оживити и въ большу користъ
народа звернути.

Этъ вѣшии дѣятельности товариства подносятъ спрашиванье любитъ вже нашимъ Читателемъ факты участнованія репрезентантовъ товариства „Прогрѣста“ иль рѣзкихъ манифестаціяхъ народныхъ, иакъ прим. при посѣщенію Б. В. Цѣсаря во Львовѣ, при святкованію памяти Т. Шевченка, при перенесенію мощій бл. п. Григорія Яхимовича, при устроенію гостинско-промышленной выставки русской Коломыѣ, при святкованію памяти Цѣсаря Іосифа II ико освободителя русского народа въ подданствѣ и основателя просвѣтно-научныхъ институцій для Русинъ и т. д.

Справоходанье касове подае многі дуже потвішаючі даты. И такъ и въ гаданомъ часѣ бгъ 1 вересня 1879 до 31 грудня 1880 с. в. черезъ чеспоанія підтора року виплинуло т., розподачи книжокъ 2052 зр. 12 кр., шо и въ прирбнанію до попередніхъ лѣтъ показує значне збльшченіе обороту книжкового и покупности выданъ „Просаѣты“, икъ неменше такожъ оборотливости самого экономата. Видко, що популярній книжочкіи товариства мають вище агаданыхъ перешкодъ, мимо занятого ворогованія польской прасы, що центральныі выдѣлъ складається въ 3 вільи и 3 заступничіиъ выбраныхъ той спосѣбъ, що лише 3 выдѣловыи ступиця широчино, а загальний збор вирав (не цѣлый выдѣлъ разомъ що икъ доси, але толькo) 3 воныхъ вывихъ на ихъ мѣстце. Противъ сего сенія промовили: Шухевичъ, Белай, Фіньскій, за внесеніемъ Медвецкій причини опланеню поры отложенія розправы надъ амінами статутовъ збордь, котрій на внесеніе Таничевича ухвалено скликати на 2

Далее просушил
ловы. При тайном голосованию
одноголосно головою товарищества про-
Омелина Огоновского, который то же
согласовано сердце громкихъ санье.
На внесение о. Игнатія Роджанско-
хвалено большинствомъ, чтобы товари-
старалось выдавать также и жи-
тыхъ (о сколько черезъ годъ можна

ситета правды народы).

Въ причины, що на 7-у годину назначено музик, нечерь въ память Шевченка, закрывъ предсѣдателъ ябры о 7 изъ 7 вечеромъ.

Зборамъ предводицъ по уступленію
дра Огоповскаго Вир. пришл. о. Наславскаго
въ Балка.

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ

Австрійско-Угорська Монархія

(Рада державова) не отбувала сими
днями засѣданія. Цѣлый парламентарій а-
паратъ спочивавъ хвилино, бо дуже много
послѣдній тѣ пропущений виѣхало зъ Вѣдига и
изъ наслѣдство того сими дники наївѣть не
отбываются засѣданія комісій. За то с комі-
сій палаты плюють зберутся сего тиждня
на єольки засѣданія. Сама палата панівъ
збересь изъ засѣданія изъ суботу и буде ра-
дити надъ висоенемъ Лінгбахера и надъ
закономъ о продовжению речинцівъ для ре-
гламатъ изгладжъ податку грунтового.
Рѣшено было дискутуватись предложеніе
оція, що находятся вже въ Красководому
твѣрдили, що Россія ниголи не мала намѣ-
ренія ити на Моры. Теперь показується, що
всѣ тій донесениа газетъ буть неправдивія. Ско-
белевъ не откликаний, але все еще, помимо
ріжныхъ ворожихъ машинацій, остава пра-
закаспійской арміи. Рѣвюжъ по бутгой и
послѣдній часѣ радѣ, зложеній за найком-
итетентиївшихъ войсковыхъ знатоковъ, за-
пнувала думка, що акція закаспійской ар-
міи еще не скончена, що теперь Россія
приготовляється, щобъ въ давній хили заплати-
и Моры.

Ранееописанное буде доказуиваться предложенные, дотычаче оксекции на платнъ публичных урадниковъ. Централитиччий газеты надаются, чо просгтъ Линбахера о знижению трезвага прихусованіи науки школьной не буде макъ наѣть такого щастя въ палатѣ пандѣ, чо макъ въ палатѣ пособѣ, где маленько большостю голосовъ перешло. Наѣти официалъ часописи забѣгаютъ, чо переважнажкта большостъ палаты пандѣ выступятъ въ пытлю школьной противъ правительства и вѣдь внесенемъ Линбахера по просгу перейде до порядку дневнаго.

(Ночью демонстрация студентов из ви-
демского) против Линбахора не похити-
лось пакетъ централистичній дневники ви-
дольскій, твердячи, что въ Вѣдніи повинно по-
шанувати свободу слова. Коли же прихо-
дится воювати съ противникомъ за ладу
жку оскорбу, то повиннося воювати ору-
жiemъ слова въ радѣ державной и первомъ
въ печати, — але не иными бурдами.
При всѣмъ тѣмъ однакожъ централистичній

Але не довго жили Бовери спокійно на своїй новій селитбі. Англічане і тут швидко настигли, розширяючи свою політику, і Бовери мусіли другій раз покинути свої засиджені місця і переноситися за річку Валь, въ тіні власне сторони, где й нинѣ сидять. Якъ разъ двадцять лѣтъ тому назадъ Англічане въ заключеному договорѣ признали незалежність Трансваальської республіки і другою побочкою цей републікі Оранжіє. Англічане зъобовізались не переступати річки Валь. Здавалось, що такимъ чиномъ спокій будь тривало забезпечений. Але мовь на нещастіє Боверів на поляхъ, котрій они забрали, показалися діаманти на штурвалоні, мабуть колись то пульканическій побережжю Валю. Англійське правительство забажало загарбати «діамантові поля», закупило невеличку полосу поля між Трансвааллю і Оранжемъ за 95.000 фунтів штерлінгівъ (1 шт. = 10 зр.), котрихъ ще й досі не сипалило Боврамъ. Усійшись такимъ способомъ між двома республіками Англічане почали працю

(Галицкий сеймъ) макъ буты скликаный
послѣ донесенія изъ Кракова до вѣдѣльскихъ
гасописій съ початкою малъ. Сесоны маѣтъ
прервати толькъ шесть тыждній.

ухваливъ „беску кілб“ въ Празѣ резолюцію въ спрѣй университету и национальскій заступничества повѣтѣть, мѣсть и громадѣ, щобы прилучились до его раззолюціи и ее поправки. Резолюція „ческого клуба“ вымѣрена противъ заявленія нѣмецкихъ преподавателей мѣстъ въ Чехахъ, цѣлая котоаго го заявленія въ Празѣ належитъ утворити два окремыхъ университеты отъ себѣ независимы, ческій и ческій, а властиво, понеже нѣмецкій вже ощущаєтъ, утворити новыя, ческія. Клубъ ческій въ Празѣ протестуя противъ окремѣнности университетовъ и покликавшись на исторію, что генеральшій университетъ утворилъ Кароль, король ческій, для Чехъ, для ческого народа. „Найбогатѣнѣшіе буде отже задержати сѧніи университетъ отъ спільнімъ оканатомъ и ректоромъ, а подѣлити только факультеты и колегія професоровъ“. Такъ резолюція „ческого клуба“ мае для Чехіи велико значеніе. Роздѣлъ университету на ческій и нѣмецкій значить рівноправностъ Чехіи и Нѣмції въ Празѣ и Чехіи, котрой съ каждымъ рожкомъ країнуетъ, не моглибы мати впливу на нѣмецкій университетъ и вигісновати щоразъ бѣльши нѣмецкій елементъ. Кроме того генеральшій, старинный университетъ, посідає богату библіотеку, лабораторіи, — чого новоутвореніи университетъ не завѣбъ въ руки хѣрѣ, — значить, стокибы підѣя виглядомъ предотовъ науковихъ наизѣ, якъ ского губернатора въ Каштиадгѣ. Въ Трансвааліи однакоже дѣло затяглось донше, хотій и тамъ Англичане швидко позыскали на свою сторону жителій мѣсікіхъ, такъ що вже въ 1876 р. англійскій секретарь державы говорить отверто, що Трансваалій — англійська власність... Отъ тогдѣ ажъ до р. 1880 власті Англичанъ тежко надавила голландськихъ мужиківъ, коли той флегматичний народъ вілься лиж до оружія и съ та-кими завзятьствъ и вытревалостю бореся отъ Англичанами о свободу и независимостъ.

Мы уважали умѣстніи, розказати хочь побѣжджи исторію Боеївъ, щобы висунти поступованіе Англіи и усправедливити туо симпатію, яку має Европа для Боеївъ. Мы все въ своїй часъ подавали въ „Дѣлѣ“ дотеперальшій розвой вѣйни. Боеїи держатся крѣпко и въкористуючи складистий теренъ, на котрому Англичане не можуть розвинути значиційшихъ силъ воєнныхъ, побили вже колька разобръ англійской бригады войска. Таку саму побѣду отнесли Боеїи надъ Англичанами въ послѣдніми дніями. Занялиши Ленгстъ, Некъ, Боеїи укріпили его и звѣльна обсадили Ньюкастль, головный обозъ Колдес. Колька днінь передъ битвою перетягти були вже дроты телеграфичній межи Колдесъ въ найближшою англійскою крѣпостю надъ рѣчкою Валь. Дня 26 вишуши Колдесъ отъ бригади 700 людей на реконесансе и стрѣлився съ Боеїами. Англичанамъ по довгобій пальби не отало пороху и погибло 600 лю-

университетъ немецкій. Для того что "чески
народъ" откликался до правъ историческихъ
и даже: "Кароль заложивъ изъ Праздъ уни-
верситетъ для ческого народа!"

дій в санкції Кольбей, влучений кулею від глову. Ледве 100 людей змужено утісти обозу англійського.

Англійскій значицішій часописеi Time Standard твердѣтъ, что послѣдня битва имѣла піккого значенія, бо она не дотьчила головной силы англійской въ полуостровѣ Африкѣ. Тымъ часомъ моралізъ вилынъ той побѣды Воербранѣ откликался и въ Оранжѣ, где отбулиса дѣлъ велики рады народны (Volksraad). На одной радѣ Оранжѣ (это рѣкою же Голландіе) залпами Воерамъ своимъ оникатію и надѣю, что правительство афглійское признасть Трансвалльскую независимость. Такоже и Негры начинаютъ готовиться до войны съ Англіею, а послѣдна пѣдѣа Воербранѣ заохоче ихъ до неи.

Нѣмеччина. По довѣрѣ нѣкоторыи
различныхъ вѣстяхъ пришель наконецъ ца-
сарь Вильгельмъ данию министра дѣлъ
внутрішніхъ, гр. Айленбурга, оставляютъ
ему титулъ министра. На вѣсто Айле-
бурга министромъ внутрішніхъ тѣмъ же

бурга министромъ внутрьніхъ дѣлъ засѣдателеперѣбрѣніи министръ просыпѣтъ, Путѣкамеръ, а министромъ просыпѣтъ на мѣсто Путѣкамера советника Шеллингъ. Просушиберахъ не дуже вдоволейтъ той пермѣнцъ и не ворожать себѣ тъ иен добра.

Палата панъгъ майже безъ онору пропала предложену Бисмаркомъ уставу о промъжданіи на българските народни права.

мусовомъ забезпечению роботниковъ на случай нещастія постигшаго ихъ при роботѣ.

Для 27 лютого отбулося въ Берлинѣ венчанье принца Вильгельма, сына прѣстолонаслѣдника имѣцкого а и нука цѣсара Вильгельма, съ принцессою Агустою-Екатерію зъ Шлезвига Гольштейн. Астрійскій архікиназъ Кароль Людвікъ изъ прѣстолонаслѣдниковъ желая въ имѣніи цѣсара Франца Йосифа.

Румунія. Газети румунські доносять, що Румунія буде 10 мая с. р. проголосити королівствомъ и что інші європейські держави згодились на туоу проглашенію.

НОВИНКИ

— Протесты противъ выборовъ до жи-
ловской рады поѣтковъ зъ группъ селян-
скихъ и мѣскоп., внесеній зъ польскомъ сторо-
ны, откинуло Намѣстництво яко безосновн.

— Запомоги для вдовъ и сиротъ по г.
к. священикахъ львовской епархіи высылалъ
канцелярія консисторіи до деканатовъ въ
на другій тиждень.

— Гр. кат. митроп. консисторія постійно
повинна подѣлить приходы на три класы, а
чого массы выбрати осбійный комітетъ зла-
женый зъ совѣтниками консисторскихъ, —
и уладити справу конкуренціи въ користъ
овищещиковъ.

— Вечеръ музинально - декламаторскій въ честь памяти Т. Шевченка, устроены для 18 (2 марта) с. н. въ великой залѣ „Народнаго Дому“ отбувся якъ наилучши

Саля була переновинена численными почителями великого поста. Межи позамѣтцемъ гостями можна було бачити поважнѣе число священикій съ родинами, славетскихъ людей зъ київськими, якъ такожъ селянъ и мѣщанъ. Богата и дуже удачно выполнена программа порушила и одушевила сердца всѣхъ зборанихъ. Нову композицію проф. Н. Вахиліана „Наша доля“ знаменито отпівали п. Мишуга и на жаданье публики музѣй си повторити. Композитора викликано и обсыпано вразъ съ п. М. грбжкими оплесками. П. Цетвінський, знаменитый співакъ и диригентъ львівскаго хору, отспіявъ Тарасове „Завѣщанье“ (музика Лисенка) съ таїмъ глубокимъ зрозумільствомъ и одушевленьемъ, що до глубини тронувъ сердца всіхъ слухаючихъ. Панѣ Ганичакъ своимъ співомъ, п-на О. Шаранець и п. Ярославъ Ільницкій грою на фортепіано снігти причинилися до поднесення торжества, за що їхъ обсыпали неустаочими, грбжкими оплесками. Про недостатокъ мѣстца откладено точнѣше спровадданье зъ сего вечера додайшого числа. На вечеръ наспівали телеграмы и привѣтній письма зъ всѣхъ сторій: зъ Тернополя бѣть філії „Прогресії“ и бѣть тернопольскихъ Русинівъ; зъ Станиславова бѣть членобъ філії „Прогресії“ и бѣть членобъ товариства ім. Шевченка; зъ Золочева бѣть філії „Прогресії“; зъ Коломий бѣть філії „Прогресії“; зъ Мостобѣль Волинськихъ бѣть тамошніхъ Русинівъ; зъ Дрогобича бѣть рускою молодежи; зъ Тысъмениць бѣть Русинівъ тысъменицкого поївта; зъ Сокала бѣть сокальскихъ Русинівъ; зъ Стрыя бѣть тамошніхъ Русинівъ; зъ Черновець бѣть рускою молодежи; зъ Рудокъ бѣть п. Павлича ім. тамошніхъ Русинівъ и друга телеграма бѣть п. Михаїла Островського, Поляка, который покланяється памяти великого руского поста и всімъ Братямъ-Русинамъ пересылає поздравленіе; зъ Вѣдня бѣть товариства „Слайд“ друга телеграма бѣть рускихъ питомцівъ Вѣдня; зъ Цуриху бѣть славянського товариства „Слава“; такожъ привѣтній пи-

съмъ отъ питомцѣ русской духовной семинарии по Львовѣ, отъ Русиніиъ тѣ подъ Ходорова и отъ русской молодежи тѣ Тернополя и Бережанъ.

Ф. О. Юліанъ Грибовиць, сотрудникъ по
Землемѣріи лек. кудринецкого, упомянутая въ
35-ймъ роцѣ житія и въ 7-ймъ роцї сва-
щенства. Вечна ему память!

— Доходъ тѣ гардеробы, предназначенный на реставрацію могилы Т. Шевченка, узы-раный въ середу подчась музыкально-драматического вечера, выноситъ надъ 50 зре-датки на тую цѣль всплачиваютъ еще дальше и будутъ выкладаны въ „Дѣлѣ“. Гадка складки на реставрацію могилы нашего великаго генія збогтала пріянна тѣ широкихъ кругахъ дуже симпатично и можна надѣятьсь, что вскорѣ призбирается бѣлоидный фондъ.

— Стипендії зъ фонду наукового вт-
сумъ по 105 зр. рѣчно, призначенія для у-
чащихся молодежи русской народности, на-
даю ц. к. Намѣстництво слѣдующимъ ака-
демикамъ харьбскаго университета: Іосифо-
ви Диєстрянскому, сл. 1-ого року право-
угодному спирѣю по бувшемъ комисаріи по-
головью; Королеви Давидовичи, сл. 2-ого
року права, сынови гр. к. священника вт-
Блажонѣ; Стефанови Тедакови, сл. 3-ого

— Святкованье памяти Т. Шевченка в

Киевъ. Киевскій корреспондентъ „Молдавы“ заявлялъ, что поднесено въ Россія гадку, чтобы 20-тѣ роковини смерты Т. Шевченко святковати въ Киевѣ отправленьемъ панахиды и устроеніемъ музыкально-декламаторскаго вечера, разумѣясь изъ малорусскомузыциѣ. О привозѣ изъ тое подано просьбу до Петербурга. Р. 1876 заказало россійскому правительству — пишетъ тойже корреспондентъ — отправляти панахиду за Шевченка, быть не призвалило изъ стольтѣй юбилея Квѣтки-Основяненка (р. 1878) отправляти панахиды по Квѣтѣ и приватнѣ людѣ мусѣї обожжались на тѣмь, что отправили панахиду за „раба Божія Григорій“. Чи теперь правительство позволить на похоронки Шевченка — еще не знати.

Наталка-Полтавка въ Киевѣ. Кіївській „Зарі“ звѣщає въ ч. 38, що зъ Петербурга прійшло призначеніе вихованцімъ колегії звѣстного патріота Павла Галагана въ якнії цѣ богоугоднаго малоруську оперетку Котляревскаго „Наталка Полтавка“ и то въ рѣдкій малорускій языкѣ. Представленіе малко отбутися въ колегії П. Галагана для 20-го лютого, (4 марта) о. вчера. Беть се по довгихъ, довгихъ лѣтахъ першій случай, що въ Кіївѣ позволено на представленье въ малорускій языкѣ. Судачи по тѣмъ фактамъ можна надѣятьтись, що вскорѣ може поспѣху встѣмъ честными людьми долго винагодан знесеніе заказу малорусского языка, малорусскихъ писемъ и представленьи специальныхъ на Українѣ.

— Bonus Pastor и Propagation de la foi polonoise en Galicie. Передъ двома лѣта ми завязалася во Львовѣ изъбръ Ліонской Propagation de la foi товариство "Bonus Pastor", щобы ширити латинській обрядъ въ львівскій архідієцезії. Недавно обвіщено перше справозданье зъ дѣятельности сего товариства. Справозданье говорить вправдѣ, що сего дѣятельности звергнали передовсѣмъ до того, щобы не перетягнути рег. пefas латинниківъ на гр. кат. обрядъ, однакожъ на дѣлѣ виказує, що егоХВІАНЬЕ зверталося головно до того, щобы рег. пefas перетягнати греко-католикій изъ латинниківъ. До сего служить подвійне средотто: зъ одного стороны заманчанье костелікій (kościółków) а бодай напінчикотъ въ такихъ мѣстцахъ, где навѣть нема латинникій, а зъ другогом стороны устроюванье мисій. Товариство выставило вже кілька панацій костелікій и каплиць и устроило 8 мисій, 5 в Галичинѣ а 3 на Буковинѣ. Устроеніе тыхъ мисій коштовало 850 злот. Сели тое товариство має въ загаль імкн пра- вительственню властю затвердженій (?) ста- тути, то перестерѣгати приписъ и гра- ниць сихъ статутъ не належить очевидно до задачъ сего товариства. Божъ зъ оголо- шеного справоздання довѣдумося, що тое то-вариство не обмежується на львівську дієцезію, але сміло сунеся и на Буковину, отже до другого краю коронного. Що устроюванье мисій має на цѣлі перетягнати (мимо кон-кордії) греко-католикій на латинство, се явно висказано въ справозданью, где скоп- статовано, що під часъ тыхъ мисій при- пиняло наль 10,000+5,000 отже надь 15,000 гр.-католикій св. Тайни піддали латинсько- го обряду. Булобы се однакожъ грубою о-шибкою думати, що при той цѣлі будови- чой и мисійній акції розходиться о вѣру. Божъ уважати греко-католицкій обрядъ яко некатолицкій супротивляєся, ачайже правильной католицкій вѣрѣ, а уживати вѣру лише за плащникъ для іншихъ цілій, не есть зновъ задачю релігійною. Тожъ съ починою ем- фазою подносити "Слава", за симъ спра- зданьемъ "що кожда капличка (ново збудо- вана) и кожда мисія — есть twierdza na- godowosci polskiej. Мы дялого въ поспішъ нравѣ видѣти въ тѣмъ товариству не "хоро- бого пастыра", але Propagation de la foi

